

دبشر د حقوقو نړيواله اعلاميه

د پريکړې نېټه (۱۰ دسمبر ۱۹۴۸) (۱۹، ۹، ۱۳۲۷ش

د ملګرو ملتونو د سازمان عمومي غونډه

مقدمه

د ټولو غړو ذاتي حيثيت پيژندنه او دهغوي پر رنګ او انتقال نه منونکي حقوق په نړۍ کې د ازادۍ ، عدالت او سولې اساس تشکيلوي په هغې کې بشري په بيان او عقیده کې ازاد اور له ويرې او فقر څخه فارغ وي، د بشر د لوړو آملو تر سرليک لاندې اعلان کړي دي.

يد د بشري حقوقو د قانون په اجرا کولو سره حمايت وشي، چې بشر د وروستې علاج په نوم د ظلم او فشار پر ضد په قيام مجبور نه شي ،له هغه ځايه چې اساساً لازم دي چې د ملتونو تر منځ و دوستانه اړيکو پراختيا بايد تشويق شي

ه پرېکړه يې کړې چې له ټولنيز پر مختګ سره مرسته و کړي او په يو ازاد چاپيريال کې د ښه ژوندانه وضع او حالات را منځ ته کړي وادونه سره متعهد شوي چې د ملګرو ملتونه په همکاري سره نړيوال احترام، د بشري حقوقو او بنسټو د ازاديو واقعي رعايت تامين کړي ،له هغه ځايه چې د دغو حقوقو او ازديو په نسبت ګډ مفاهمت د دغه تعهد د مکمل اجرا له پاره خاص اهميت لري

اجرا او پيژندنه که د غړو هيوادونو په منځ کې وي او يا د هغو هيوادو د خلکو په منځ کې چې د هغوي په قلمرو کې وي، تامين شي.

:لومړۍ ماده

يت او د حقوقو له پلوه سره برابر دي. ټول د عقل او وجدان خاوندان دي او بايد يو له بل سره د ورورۍ په روحیه سره چلند کړي.

:دوهمه ماده

، (؟؟؟)، زېږيدنه او يا هر بل موقعيت چې وي، د ټولو هغو حقوقو او ازاديو څخه چې په دغه اعلاميه کې ذکر شوي دي ، ګټه واخلي. لمي وضعي مينې وي، که څه هم دغه هيواد مستقبل تر لاس لاندې او يا غير خود مختار وي، د هغه حاکميت په يو ډول سره محدود شوي دي.

:درېمه ماده

هر څوک د ژوند، ازادې او شخصي امنيت حق لري.

:څلورمه ماده

هيڅ څوک نه شي کولې چې څوک په غلامۍ کې وساتي. او د غلامانو را کړه ور کړه په هر ډول چې وي ممنوع ده.

:پينځمه ماده

لې چې څوک تر شکنجې، مجازات او يا داسې چال چلن لاندې چې ظالمانه، دانسانيت او د بشري شتونو پر ضد او توهين آميز وي، وساتي.

:سپږمه ماده

هر څوک حق لري چې دهغه حقوقي شخصيت په هر ځاي کې د قانون په وړاندې د يو انسان په نوم وپيژندل شي.

:اوومه ماده

مې ناقص وي او د هر ډول تحريک په وړاندې چې ددغه ډول تبعيض دپاره رامنځ ته شي په مساوي توګه د قانون له حمايت څه برخمن شي.

:اتمه ماده

وق د اساسي قانون او يا بل کوم قانون په وسيله د هغه د پاره پيژندل شوي وي، هر څوک صالحو ملي محکمو ته د رجوع کولو حق لري.

:نهمه ماده

هيڅ څوک بايد په خپل سر توقيف، حبس او يا تبعيد نه شي.

:لسمه ماده

رزيابي شي او دغه يو محکمه کولې شي د حقوق، الزامونو او يا بل هر جزايي اتهام په باب چې شخص ته متوجه شوي دي، پرېکړه وکړي.

:يوولسمه ماده

د عمومي دعوه په جريان کې چې په کې د هغه د دفاع له پاره ټول ضمانتونه تامين شوي وي، دهغه ګناه په قانوني توګه ثابت شي. نه شي. په هم دې توګه له هغه سزا څخه چې د جرم دارتکاب په وخت کې ورسره اړه پيدا کوي، شديد سزا به چا ته نه ورکولې کېږي.

:دولسمه ماده

، نوم او وقار يې د تعرض لاندې واقع شي. هر څوک حق لري چې د دې ډول مداخلتونو او حيلو پر ضد د قانون تر ساتنې لاندې واقع شي.

:ديارلسمه ماده

هر څوک حق لري چې د هر هيواد په دننه کې په ازاد ډول تګ راتګ وکړي او خپل د اوسيدو ځاي غوره کړي.

هر څوک حق لري د خپل هيواد په شمول هر هيواد پرېږدي او يا خپل هيواد ته بيرته وګرځي.

:څوارلسمه ماده

هر څوک حق لري د تعقيب شکنجو او ازار په ضد د پناه ګاه په لټه کې شي او يو بل هيواد ته پناه يوسي.

عمومي او غير سياسي جرم او يا د ملګرو ملتونو د مقاصد او اصولو پر مخالف چال چلن مېني وي، له دغه حق څخه ګټه نه شو اخيستې.

:بنځلسمه ماده

هر څوک حق لري چې د تابعيت درلودونکي وي.

هيڅ څوک د خپل تابعيت او يا د تابعيت د تغيير له حق څخه په سر محروم کول نه شي.

:شپاړلسمه ماده

د ازدواجي ژوند په ټوله موده او د هغه د انحلال په وخت کېنې ښځه او مېړه د واده په اړوندو چارو کېنې د مساوي حقوقو لرونکي دي. واده بايد د ښځې او نر په مکمل رضایت سره په ازادانه توګه ترسره شي. کورنۍ د ټولنې طبيعي او اساسي رکن ده او حق لري چې د ټول او دولت له حمایت څخه ګټه واخلي.

:اووه لسمه ماده

هر شخص په انفرادي او يا په ټولنيزه توګه د مالکيت حق لري.

هيڅ څوک د مالکيت له حق څخه محروم کول نه شي.

:اتلسمه ماده

په ترسره کولو شامل دي. هر څوک کولې شي له دغه حق څخه په انفرادي او يا ټولنيزه توګه په خصوصي او يا عمومي ډول ګټه واخلي.

:نولسمه ماده

و د اطلاعاتو او افکار په ترلاسه کولو او ټولو ممکنه وسايلو ته د هغو په انتشار کېنې د سرحدي ملاحظاتو څخه پرته دې ازاد واوسي.

:شلسمه ماده

هر څوک حق لري چې په ازادانه توګه سره د مسالمت آمیزه ډلې او جمعیتونه جوړ کړي.

هيڅ څوک په اجتماع کېنې په ګډون کولو مجبورول نه شي.

:يوويشتمه ماده

خپل هیواد د عمومي چارو په اداره کېنې په مستقیمه توګه او يا دهغو استازو په وساطت سره چې ازادانه غوره شوي دي، برخه واخلي.

هر څوک حق لري په مساوي شرایطو سره دخپل هیواد عمومي عهدو ته ورسېږي.

ه رعایت کولو سره عملي شي او د پټې رایې ورکولو او يا سره ورته طریقي په واسطه ترسره شي چې د رایې ورکولو ازادي تامین کړي.

:دوه ویشتمه ماده

هغه د شخصیت ازاد ښکارندويي او د هغه د مقام د پاره لازم دي ، هر هیواد او د منابع او تشکیلاتو په رعایت کولو سره ترلاسه کړي.

:درویشتمه ماده

انه توګه سره غوره کړي، د کار د منصفانه او رضایت ښوونکو شرایطو غوښتونکي وي او د بې کارۍ په وړاندې ترحمایت لاندې واقع شي.

ټول حق لري چې له هيڅ ډول تبعیض څخه پرته مساوي کار په مقابل کېنې مساوي اجوره تر لاسه کړي.

ه برابر د هغه او د هغه کورنۍ ژوند تامین کړي اود لزوم په وخت کېنې د ټولنیز حمایت د بلې نوې وسیلې په واسطه هغه تکمیل کړي.

هر څوک حق لري چې د خپلو ګټو د دفاع د پاره له نورو سره اتحادیې جوړې کړي او په اتحادیو کېنې هم ګډون وکړي.

:څلورویشتمه ماده

استراحت، فراغت او تفریح حق لري او په تیره یا د دوراني رخصتو او د کار دمعقولو ساعتونو په محدودیت سره د حقوقو مستحق دي.

:پنځه ویشتمه ماده

ډه کیدو او نورو ټولو مواردو کېنې چې دانسان دارادي نه دباندې عواملو په وجه د ژوندانه اړتیاوو پوره کولو وسایل له لاسه تللي وي اواېرومندانه ژوند له شرایطو څخه برخمن شي.

نکړې مرستې او څارنې څخه ګټه واخلي، ماشومان که د واده په واسطه یا بې نکاحه پیدا شوي وي د مساوي ټولنیز څڅ باید برخمن شي.

:شپږویشتمه ماده

مي لوړې زده کړې باید د مساوي شرائطو سره د ټولو پرمخ څلامې وي او ټول د استعداد او وړتیا په بنسټ له هغه څخه ګټه پورته کړي.

نو، توکمنو او دیني ډلو تر مینځ تفاهم، زغم او دوستي پیاوړې کړي او د ملګرو ملتونو هڅې د سولې د پیاړتیا د پاره پرمخ پکښي.

مېتدي او پلرونه دخپلو اولادنو د ښوونې او روزنې د توغت په غوره کولو کې د لومړیتوب حق لري.

:اووه ویشتمه ماده

ژوند کېنې په ازادانه توګه ګډون وکړي ، د هنرونو او فنونو څخه ګټه واخلي او په علمي پرمختګونو او دهغو په ګټو کېنې برخمن شي.

ي غوښتونکي وي چې په ټولنیز او نړیواله توګه هغه حقوق او ازادي چې په دغه اعلامیه کېنې ذکر وي تامین کړي او پر هغو عمل وکړي.

:اته ویشتمه ماده

هر څوک حق لري چې په ټولنه کېنې د داسې نظم غوښتونکي شي چې په دې اعلامیه کېنې بیان شوي حقوق او ازادي تامین کړي.

:نه ویشتمه ماده

هر څوک دهغي ټولنې په وړاندې وظيفه لري چې دهغه ازاد تکامل او مکمل شخصیت برابر کړي.

رعایت کولو د تامین د اخلاقي صحیح مقتضیاتو د رعایت عمومي نظم او دټولو دسوکالي دپاره دیوې ټولنې په شرایطو کېنې وضع شوي دي.

دغه حقوق او ازادي په هيڅ هیواد کېنې د ملګرو ملتونود مقاصد او اصولو په ضد ترسره کید نه شي.

:دیرشمه ماده

ه موجب وکولې شي د دغې اعلامیې د مندرجو حقوقو او ازادیو څخه هر یو له مخه یوشي او يا به هغه لاره کېنې کوم فعالیت ترسره کړي.